

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای حرفه ای در رشته ی پزشکی عمومی

عنوان:

بررسی فراوانی استئوآرتروز در بیماران مراجعه کننده با درد زانو به بیمارستان امام خمینی اردبیل

در سال ۱۳۹۸-۱۴۰۰

نگارش:

رضا جهان بین شیشه

اساتید راهنما:

دکتر افسانه انتشاری مقدم

دکتر حسن اناری

استاد مشاور:

دکتر فیروز امانی

مردادماه ۱۴۰۱

شماره پایان نامه: ۰۹۰۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ

الرَّحِيمِ

تقدیم به

همسرم و پدر و مادرم

این سه تکیه گاه بزرگ زندگیم ، که هر چه دارم مدیون
همراهی و زحمات بی دریغ آنهاست.

اساتید ارجمندم

که همواره با چراغ علمشان روشنی بخش تاریکی جهل
بوده اند

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران ، درستودن او بمانند و شمارندگان ، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان ، حق او را گزاردن نتوانند . اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم ، بر خود لازم می دانم که از استادان عزیزم به خاطر راهنماییهای ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

عنوان

چکیده	۱
فصل اول	۳
۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه ی تحقیق	۴
۲-۱ اهداف و فرضیات طرح	۵
۱-۲-۱ هدف کلی طرح	۵
۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح	۵
۳-۲-۱ اهداف کاربردی	۷
۴-۲-۱ فرضیات یا سؤالات تحقیق	۷
۳-۱ تعریف واژه‌های اختصاصی	۹
فصل دوم	۱۰
۲-۱ مبانی نظری	۱۱
۲-۱-۱ مقدمه	۱۱
۲-۱-۲ اشکال کلینیکال	۱۲
۲-۱-۳ تاریخچه	۱۲
۲-۱-۴ معاینه بالینی	۱۲
۲-۱-۵ تشخیص	۱۳
۲-۱-۶ شکل های درگیری بیماری	۱۳

۱۵	۲-۱-۷ تشخیص های افتراقی.....
۱۵	۲-۱-۸ پروگنوز.....
۱۵	۲-۱-۹ پاتولوژی.....
۱۷	۲-۱-۱۰ پاتوژنز.....
۱۹	۲-۱-۱۱ درمان.....
۲۵	۲-۲ مطالعات پیشین.....
۲۹	فصل سوم:
۲۹	۳-۱ نوع مطالعه.....
۲۹	۲-۳ جامعه آماری و روش نمونه گیری.....
۳۰	۳-۳ روش جمع آوری اطلاعات.....
۳۰	۴-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری.....
۳۱	۵-۳ ملاحظات اخلاقی.....
۳۱	۶-۳ متغیر های مطالعه.....
۳۴	فصل چهارم :
۳۴	۱-۴ اطلاعات دموگرافیک بیماران استئوآرتريت.....
۳۷	۲-۴ اطلاعات بالینی بیماران استئوآرتريت.....
۳۹	۳-۴ تعیین ریسک فاکتورهای استئوآرتريت در مقایسه با گروه کنترل.....
۴۸	فصل پنجم:
۴۸	۱-۵ بحث.....

۵۲ محدودیت مطالعه
۵۳ نتیجه گیری
۵۴ پیشنهادات
۵۶ منابع

فهرست جداول، اشکال و نمودارها

۳۱ جدول ۳-۱: متغیرهای به کار رفته در این پژوهش
۳۵ جدول ۴-۱: مشخصات دموگرافیک مبتلایان به استئوآرتریت
۳۷ جدول ۴-۲: مشخصات بالینی مبتلایان به استئوآرتریت
۳۹ جدول ۴-۳: بررسی ریسک فاکتورهای استئوآرتریت زنان
۴۱ نمودار ۴-۱: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک جنسیت

- نمودار ۲-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک منطقه ی مسکونی ۴۲
- نمودار ۳-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک سابقه ی خانوادگی ۴۲
- نمودار ۴-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک یائسگی در زنان ۴۳
- نمودار ۵-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک سابقه ی ترومای قبلی ۴۳
- نمودار ۶-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک سابقه ی تعویض مفصل در خانواده ۴۴
- نمودار ۷-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک گروه سنی ۴۴
- نمودار ۸-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک شغل ۴۵
- نمودار ۹-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک میزان تحصیلات ۴۶
- نمودار ۱۰-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک گروه شاخص توده ی بدنی ۴۶
- نمودار ۱۱-۴: ابتلا به استئوآرتریت سابقه ی فعالیت ورزشی ۴۷
- نمودار ۱۲-۴: ابتلا به استئوآرتریت به تفکیک تعداد پله های مورد استفاده در شبانه روز ۴۷

فهرست اختصارات و کلمات کلیدی:

ACR: American College of Rheumatology

COX: CycloOxygenase

DISH: Diffuse Idiopathic Skeletal Hyperostosis

GI: GastroIntestinal

IL: Interleukins

MRI: Magnetic Resonance Imaging

mRNA: messenger RiboNucleic Acid

NIH: National Institutes of Health

NSAID: Non-Steroidal Anti-Inflammatory Drugs

OA: OsteoArthritis

RA: Rheumatoid Arthritis

SPSS: Statistical Package Borderline Personality for the Social Sciences

TNF: Tumor Necrosis Factor

WHO: World Health Organizatio

بررسی فراوانی استئوآرتрит در بیماران مراجعه کننده با درد زانو به بیمارستان امام خمینی اردبیل در سال ۱۳۹۸-۱۴۰۰

چکیده

زمینه: طراحی برنامه های پیشگیری از آرتروز زانو مستلزم شناخت عوامل خطر خصوصا عوامل خطر قابل اصلاح می باشد. با توجه به نبود مطالعه در زمینه ی بررسی شیوع OA و ریسک فاکتور های آن در شهر اردبیل، طراحی مطالعه ای برای بررسی این موارد می تواند مفید باشد.

هدف: هدف از انجام این مطالعه، بررسی فراوانی استئوآرتريت در بیماران مراجعه کننده با درد زانو به بیمارستان امام خمینی اردبیل در سال ۱۳۹۸-۱۴۰۰ بود.

مواد و روش کار: پس از مراجعه ی بیماران به درمانگاه و تکمیل پرونده ی بالینی، معاینات بالینی برای بیماران انجام شد و بیماران مبتلا به استئوآرتريت توسط روماتولوژیست تایید شدند و پرسشنامه برای تمامی این مبتلایان به استئوآرتريت که در طی سال های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ با درد زانو به درمانگاه روماتولوژی مرکز آموزشی-درمانی امام خمینی اردبیل مراجعه نموده بودند، تکمیل گردید. تشخیص استئوآرتريت بر اساس مجموعه شواهد بالینی و رادیوگرافیک صورت گرفت.

نتایج: تعداد ۸۵۰ بیمار مراجعه کننده به درمانگاه روماتولوژی بیمارستان امام خمینی اردبیل با درد زانو مورد بررسی قرار گرفتند و تعداد ۳۱۰ نفر (۳۶.۵ درصد) از این بیماران با تشخیص استئوآرتريت زانو وارد مطالعه شدند. بیشترین گروه سنی (۳۳.۵ درصد) بیماران مراجعه کننده، بیماران ۵۰ تا ۵۹ سال بودند. زنان اکثریت (۸۰.۶ درصد) بیماران را تشکیل می دادند. بیشترین شغل های گزارش شده در بین بیماران خانه دار (۲۹ درصد)، کارگر (۲۵.۵ درصد) و کشاورز (۱۸.۷ درصد) بودند. اکثر بیماران (۳۷.۷ درصد) مدرک متوسطه

داشتند اغلب بیماران مبتلا به استئوآرتریت (۶۷.۷ درصد) شهری بودند. طبق شاخص توده ی بدنی، بیماران چاق (۳۹.۹ درصد) بیشترین فراوانی را داشتند. بیماران شرکت کننده در مطالعه در اغلب موارد (۴۳.۲ درصد) فعالیت ورزشی نداشتند. سابقه ی خانوادگی استئوآرتریت زانو در ۴۵.۲ درصد بیماران گزارش گردید در حالیکه سابقه ی تعویض مفصل در خانواده در ۶.۱ درصد ذکر شد. ۱۵.۸ درصد بیماران سابقه ی ترومای قبلی زانو را ذکر می کردند. ۵۸ درصد زنان یائسگی را گزارش نمودند. تعداد متوسط پله ی مورد استفاده بیشتر از ۱۰ عدد در بیشتر موارد (۳۲.۶ درصد)، گزارش گردید. نوع توالد مورد استفاده در ۹۰.۳ درصد موارد سنتی بود. با مقایسه ی گروه بیماران استئوآرتریت و بیماران گروه کنترل ارتباط معنی داری بین جنسیت زن، تحصیلات دیپلم و پایین تر، روستائی بودن، مقدار BMI برابر ۲۵ و بالاتر، سابقه ی خانوادگی استئوآرتریت ، سابقه ی ترومای قبلی زانو، سابقه ی تعویض مفصل در خانواده و تعداد بیشتر از ۱۰ پله مورد استفاده در شبانه روز با استئوآرتریت زانو یافت گردید.

نتیجه گیری : فراوانی عوامل خطر ساز و ریسک فاکتور های منطقه ای برای استئوآرتریت در استان اردبیل در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفت.

کلمات کلیدی : استئوآرتریت ، استئوآرتریت زانو ، ریسک فاکتورهای استئوآرتریت